

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

навчальної дисципліни

«Соціальні комунікації»

Освітній ступінь	«Бакалавр»
Галузь знань:	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність (напрямок підготовки):	029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Спеціалізація (ОП):	«Документознавство та інформаційна діяльність»

СМЯ НАУ НМК 12. 01.09–53–2024

КИЇВ

Система менеджменту якості.
Навчально-методичний комплекс
навчальної дисципліни
«Соціальні комунікації»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НМК 12.01.09–53–2024

Стор. 2 з 17

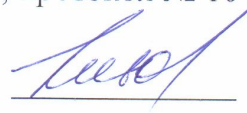
Навчально-методичний комплекс розробила:

доцент,

кандидат історичних наук, доцент Людмила БОЖУК

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні кафедри історії та документознавства, протокол № 10 від «08» жовтня 2024 р.

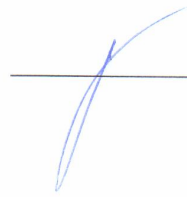
Завідувач кафедри

Ірина ТЮРМЕНКО

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні НМРР Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 8 від «08» 10 2024 р.

Голова НМРР

Анжеліка КОКАРСВА

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Дисципліна «Соціальні комунікації»
галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
освітньо-професійна «Документознавство та інформаційна діяльність»
програма

№	Складова комплексу	Позначення електронного файлу ¹⁾	Наявність	
			друкований вигляд ²⁾	електронний вигляд ³⁾
1	Робоча програма	01_СК_РП	12.01.09-19	x
2	Силабус	02_СК_СЛ	x	x
3	Конспект лекцій/курс лекцій	03_СК_КЛ		x
4	Лекції презентації	–	Кафедра історії та документознавства	x
5	Соціальні комунікації: методичні рекомендації до самостійної роботи	05_СК_МР_СРС	Кафедра історії та документознавства	Er НАУ
6	Тестові завдання	06_СК_ТЗ	x	x
7	Модульні контрольні роботи ⁴⁾	07_СК_МКР	12.01.09-39	x

¹⁾XXX – скорочена назва дисципліни (перші літери кожного слова з назви дисципліни)

²⁾ Вказується дата затвердження до друку та номер справи у Номенклатурі справ кафедри

³⁾ Вказується дата розміщення у інституційному депозитарії АБО дата та місце розміщення на кафедрі

⁴⁾ У вигляді переліку теоретичних питань та типових завдань для розв'язку, з яких формуватимуться білети для проведення модульної контрольної роботи

Система менеджменту якості.
Навчально-методичний комплекс
навчальної дисципліни
«Соціальні комунікації»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НМК 12.01.09– 53–2024

Стор. 4 з 17

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

з дисципліни «Соціальні комунікації»

за спеціальністю

029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Укладач:

кандидат історичних наук,

доцент Людмила БОЖУК

Конспект лекцій розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри історії та
документознавства

Протокол № 10 від «08» жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри Ірина ТЮРМЕНКО

Зразок

Лекція № 1

Тема лекції: Соціальні комунікації як навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу

Мета: знайомство здобувачів вищої освіти з метою, завданнями, предметом, терміносистемою навчальної дисципліни

План лекції

1. Соціальні комунікації – базова дисципліна у комплексній системі професійної підготовки здобувачів вищої освіти.
2. Мета, завдання, предмет навчальної дисципліни та її специфіка.
3. Структура курсу. Понятійний апарат дисципліни.
4. Генеза та сутність поняття «комунікації», «соціальні комунікації» та «документально-інформаційні комунікації».
5. Сучасні концепції комунікації.

У ході вивчення лекційного матеріалу та довідкової літератури з теми, здобувач вищої освіти повинен опанувати наступні поняття та вміти ними оперувати: *комунікація, соціальна комунікація, комунікаційний процес, комунікологія.*

Зміст лекції

Система соціальних комунікацій є важливою складовою суспільних відносин, а отже вивчення теоретичних засад соціальної комунікації, загальних закономірностей, форм і різновидів соціальних комунікацій в управлінських процесах є важливими у плані вибору напрямів діяльності майбутніх фахівців в умовах формування інформаційного суспільства.

У сучасних умовах кардинально змінилося ставлення до комунікації – інформаційного зв'язку у людському суспільстві. Систему ієрархічної взаємодії, у якій головним компонентом був наказ, витіснила система демократичної комунікації, в основу якої покладено переконання, діалог, опора на власне рішення тощо. Відтак перед суспільством постало завдання досягнення консенсусу між окремими особистостями, різними соціальними групами, масовими сукупностями, що мають різний рівень інформованості, поведінку, комунікативні навички. А, отже, вивчення соціальної комунікації стало важливою складовою підготовки фахівців різних сфер діяльності, оскільки досконале володіння мовою, уміння орієнтуватись у різних комунікативних ситуаціях, використовувати вербальні і невербальні засоби комунікації – основа професійного успіху та психологічної взаємодії.

Метою вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» є: отримання теоретико-практичних знань про систему соціальних комунікацій як важливої складової суспільних відносин, їх еволюцію та інтеграційні перспективи; вивчення теоретичних засад соціальної комунікації, загальних закономірностей, форм і різновидів соціальних комунікацій в управлінських процесах, окреслення напрямів діяльності майбутніх фахівців з документознавства, інформаційно-аналітичної діяльності, бібліотечної та архівної справи в умовах функціонування цифрового суспільства.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- розкриття завдань і функцій соціальних комунікацій в суспільних відносинах;
- висвітлення еволюції теорії та практики соціальних комунікацій;
- розгляд складових процесу комунікацій;
- формування уявлення про моделі процесу комунікацій;
- визначення організаційних та технологічних засад формування рівнів комунікаційної культури суспільства, ознайомлення з процесом їхніх трансформаційних змін;
- розкриття сутності й типології комунікаційних потреб;
- розгляд особливостей основних підсистем складної системи соціальних комунікацій, аналіз їхнього сучасного стану;
- ознайомлення з перевагами й недоліками інтернету як засобу електронної комунікації;
- розкриття особливостей комунікаційних процесів у системі наукових комунікацій;
- вироблення вміння адекватно оцінювати соціокомунікативний простір, використовувати отримані знання у практичній діяльності.

Комунікативний процес є суттю спілкування; це процес встановлення й підтримання безпосередніх контактів. У загальному значенні комунікація – це зв'язок між двома об'єктами; це система, яка складається з двох елементів і лінії зв'язку між ними. Основні функції комунікаційного процесу полягають у досягненні соціальної спільності при збереженні індивідуальності кожного її суб'єкта, тобто комунікаційний процес можливий лише за умови існування соціуму, отже, носить соціальний характер.

Складові комунікаційного процесу: комунікант, комунікат, канал передачі інформації, реципієнт.

Ознаки комунікації: 1) у комунікації беруть участь два суб'єкти; 2) обов'язкова наявність передавального об'єкта, котрий може мати матеріальну форму, або не мати її; 3) комунікації властива цілеспрямованість, або функціональність.

Завданнями комунікації в умовах сучасного соціуму є:

- інтеграція у світову інформаційну спільноту;

- подолання інформаційної нерівності;
- розвиток людського потенціалу і збереження культурної спадщини;
- розвиток демократії;
- побудова конкурентноздатної економіки;
- розвиток правових основ інформаційного/цифрового суспільства;
- сприяння розбудові громадянського суспільства задля доступу до якісних послуг, сучасної освіти і охорони здоров'я;
- забезпечення сталого людського розвитку і соціального захисту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. №2329-17. Поточна редакція від 08.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
2. Про інформацію: Закон України від 13.01.2011 р. №2938-VI. Поточна редакція від 27.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
3. Божук Л. Соціальні комунікації: методичні рекомендації до самостійної роботи. Київ: НАУ, 2021. 56 с.
4. Горовий В. М. Інформаційні фактори розвитку постіндустріального суспільства: монографія; відп. ред. В. М. Гребенюк; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2024. 180 с.
5. Карпчук Н. П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк: ВежаДрук, 2018. 514 с.
6. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства; пер. з англ. Е. Ганиш, А. Волкова. Київ: Ваклер, 2007. 304 с.
7. Комунікація і культура в глобальному світі; за ред. Є.Бистрицького, С. Пролєєва, Р. Зимовця. Київ: Дух і Літера, 2020. 416 с.
8. Ломачинська І.М. Документно-інформаційні комунікації в системі соціальних комунікацій: навч. посіб. 3-є вид. перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 336 с.
9. Мак-Квейл. Теорія масової комунікації; пер. з англ.: О. Возня, Г. Сташків; [наук. ред. Н. Габор; ред. М. Прихода]. 4-е вид. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
10. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства: монографія / О.С. Онищенко, В.М. Горовий, В.І.Попик та ін.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2014. 260 с. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/nauk-mon/socmeregi.pdf>.
11. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку: навч. посіб. 2-е вид. перероб. й доп. Київ: Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.
12. Чудовська І. Соціологія масових комунікацій: навч. посіб. Київ, 2021. 235 с. URL: https://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/chudovska_mass_communication.pd.

Допоміжна

13. Гаврилюк Н. Феномен соціальної комунікації в інформаційному суспільстві. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/6948>.
14. Закон і бізнес. 5 порад щодо внутрішньої комунікації під час війни. 15 березня 2022 р. URL: <https://zib.com.ua/ua/150879.htm>.
15. Квіт С. Масові комунікації: підручник. 2-е вид., виправ. і доп. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с. URL:

<https://kvit.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Mass-Communications-2018.pdf>.

16. Ковалінська І. В. Невербальна комунікація: навч. посібн. Київ: Вид-во «Освіта України», 2014. 289 с.

17. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.

18. Рачинська О. Оптимізаційний вплив мас-медіа на комунікативну взаємодію у сфері публічного управління. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2019. Вип. 2. С. 26–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknud_2019_2_5.

19. Супрун Г. Г. Ідентичність індивіда в цифрову епоху соціальних комунікацій. *Філософські обрії*. 2020. № 43. С. 85–95. URL: <http://dspace.pnru.edu.ua/handle/123456789/17797>.

Зразок

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА**

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Методичні рекомендації до самостійної роботи

Укладач: к.і.н., доц. Л.В. Божук

Затверджено Науково-методично-
редакційною радою Національного
авіаційного університету

(протокол № 2/21 від 19.03.2021 р.)

КИЇВ 2021

	Система менеджменту якості. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Соціальні комунікації»	Шифр документа	СМЯ НАУ НМК 12.01.09– 53–2024
		Стор. 11 з 17	

Зразок

ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра історії та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Ірина ТЮРМЕНКО
«08» жовтня 2024 р.

ТЕСТИ

з дисципліни «Соціальні комунікації»

1. Комунікація як процес передбачає наявність:
1) двох учасників; 2) трьох учасників; 3) чотирьох учасників; 4) зворотного зв'язку; 5) усього зазначеного.
2. Учасниками комунікаційного процесу є:
1) передавач; 2) приймач; 3) канал; 4) повідомлення; 5) засоби масової комунікації; 6) усе зазначене.
3. Вербальний канал комунікації ґрунтується:
1) на засобах комунікації; 2) рівні підсвідомості; 3) мовних здібностях людини; 4) усьому зазначеному.

Розробник к.і.н., доц. Людмила БОЖУК

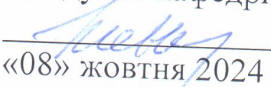

Зразок

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра історії та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Ірина ТЮРМЕНКО
«08» жовтня 2024 р.

**Перелік теоретичних питань та типових завдань для розв'язку
для проведення модульної контрольної роботи**

1. Охарактеризуйте теоретико-методологічні та історичні засади соціальних комунікацій. Соціальна комунікація як умова існування соціуму.
2. Визначте та охарактеризуйте електронні канали комунікації: функції, переваги, недоліки.
3. Охарактеризуйте види комунікаційної діяльності: мікро-, міді-, та макрокомунікації.
4. Дайте визначення поняття «комунікаційний канал». Опишіть різновиди комунікаційних каналів.
5. Охарактеризуйте методологічні проблеми теорії комунікації. Сучасні концепції комунікації.
6. Визначте та охарактеризуйте мовне спілкування як спосіб комунікації. Функції та форми мовної комунікації.
7. Дайте визначення поняттю «міжкультурна комунікація». Охарактеризуйте функції міжкультурної комунікації.
8. Охарактеризуйте ділову комунікацію: основні завдання і комунікативні форми.
9. Охарактеризуйте поняття і специфіку невербальної комунікації.
10. Визначте особливості міжособистісної комунікації. Проаналізуйте стратегію і тактику міжособистісної комунікації.
11. Охарактеризуйте комунікацію як процес. Опишіть види та рівні комунікаційної діяльності.
12. З'ясуйте та проаналізуйте особливості невербальних засобів комунікації в управлінні.
13. Проаналізуйте історичні форми комунікації: мову жестів, усну, писемну, електронну.
14. Охарактеризуйте вербальні засоби комунікації в управлінській діяльності.

15. Охарактеризуйте масову комунікацію як соціальне явище. З'ясуйте проблеми масової комунікації.
16. Охарактеризуйте комунікативні бар'єри та способи їх подолання.
17. Охарактеризуйте процес еволюції комунікаційних каналів.
Проаналізуйте процес біфуркації комунікаційних каналів.
18. З'ясуйте місце документно-інформаційних комунікацій у системі соціальних комунікацій.
20. Охарактеризуйте модель двоступінчастої комунікації. Опишіть особливості «спіралі мовчання».
21. З'ясуйте роль комунікацій в організації. Проаналізуйте структурні особливості ділових комунікацій.
22. Охарактеризуйте прикладні моделі комунікації.
23. Охарактеризуйте процеси інституалізації сфер комунікативної діяльності у суспільстві: формування соціальних інститутів.
24. Охарактеризуйте комунікацію як процес. Визначте рівні комунікаційної діяльності.
25. Охарактеризуйте ділову комунікацію. Основні завдання і комунікативні форми.
26. Проаналізуйте процес становлення книжкової справи. Формування книговидавничих, книготоргових, бібліотечних, бібліографічних установ.
27. З'ясуйте та опишіть рівні комунікаційної культури: словесну, книжкову, мультимедійну культури.
28. Охарактеризуйте вихідні канали комунікації. Опишіть вербальний, невербальний, іконічний та символічний канали комунікації.
29. Охарактеризуйте соціальну комунікацію як рух змістів в соціальному часі та просторі. Визначте завдання та функції соціальних комунікацій в суспільстві.
30. Охарактеризуйте комунікативну функцію мови.
31. Охарактеризуйте сутність масової комунікації та її основні складові.
З'ясуйте функціональну спрямованість масової комунікації.
32. З'ясуйте сутність масової комунікації та її основні складові.
Проаналізуйте функціональну спрямованість масової комунікації.
33. Охарактеризуйте особливості циркулярної та двоканальної моделей соціальної комунікації.
34. Визначте роль комунікацій в організації. З'ясуйте структурні особливості ділових комунікацій.
35. Охарактеризуйте особливості міжособової комунікації. З'ясуйте основні поняття міжособової комунікації. Опишіть стратегію і тактику міжособової комунікації.
36. Охарактеризуйте генезу теорій масових і соціальних комунікації та інформації у XX-XXI століттях.

37. Проаналізуйте процес еволюції суспільних комунікаційних систем: дописемні комунікації, рукописна, мануфактурна, індустріальна, електронна, мультимедійна.
38. Охарактеризуйте елементи процесу комунікацій. Опишіть суб'єкти, об'єкти комунікаційного процесу.
39. З'ясуйте особливості комунікації в різних галузях соціальної сфери: освіта, культура, охорона здоров'я, спорт.
40. Охарактеризуйте роль комунікацій у корпоративній діяльності. Особливості офісної комунікації.
41. Охарактеризуйте внутрішньо комунікативні мережі. Опишіть види комунікацій в організації.
42. Вкажіть складові та характерні ознаки моделі комунікації Шеннона-Уівера. Специфіку циркулярної та двоканальної моделі комунікацій.
43. Охарактеризуйте комунікативну функцію мови. Структуру мови. Форми мовної комунікації.
44. З'ясуйте особливості інтеракціоністської моделі комунікації Т. Ньюкомба.
45. Розкрийте сутність понять «психологічні, соціальні бар'єри». Опишіть проблеми розуміння в комунікативному процесі.
46. Визначте роль ділових комунікацій в інформаційній підтримці діяльності фірм.
47. Охарактеризуйте типи комунікацій: матеріальну, генетичну, психічну, біологічну, соціальну. З'ясуйте специфічні особливості кожної з них.
48. З'ясуйте сутність понять «внутрішні і зовнішні комунікації», «безпосередні і опосередковані комунікації». Дайте загальну характеристику зазначених типів комунікацій.
49. Охарактеризуйте процес еволюції суспільних комунікаційних систем. Визначте особливості кожної з них.
50. Дайте визначення поняття «бар'єр» в комунікаційному процесі. З'ясуйте причини їх виникнення.
51. З'ясуйте особливості класичної парадигми комунікацій Г. Ласуела. Опишіть відмінні риси нової комунікативної стратегії.
52. Охарактеризуйте особливості та відмінні риси групової комунікації та комунікації в малих групах. Особливості комунікації в організаціях.
53. Охарактеризуйте діалог як основний спосіб організації комунікативної діяльності.
54. Охарактеризуйте історичні етапи формування документної інформаційної комунікації.
55. З'ясуйте бар'єри документно-інформаційної комунікації та способи їх подолання.
56. З'ясуйте сутність поняття «документна інформація і її властивості». Проблема старіння документної інформації і документів.

57. Дайте визначення поняттю електронна комунікація. З'ясуйте функції електронної комунікації.
58. Охарактеризуйте особливості інтернету як засобу організації системи документних комунікацій.
59. Визначте закономірності та основні властивості системи наукових комунікацій.
60. Охарактеризуйте канали та засоби забезпечення усної, документної та електронної комунікації.
61. Проаналізуйте основні підсистеми соціально-інформаційних комунікацій: система архівів України.
62. Охарактеризуйте основні підсистеми соціально-інформаційних комунікацій: система бібліотек України.
63. Охарактеризуйте різновиди комунікаційних каналів у системі документно-інформаційних комунікацій. З'ясуйте їх особливості.

Розробник к.і.н., доц. Людмила БОЖУК

Система менеджменту якості.
Навчально-методичний комплекс
навчальної дисципліни
«Соціальні комунікації»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НМК 12.01.09– 53–2024

Стор. 16 з 17

Зразок

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра історії та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Ірина ТЮРМЕНКО
«08» жовтня 2024 р.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1
з дисципліни «Соціальні комунікації»

БІЛЕТ 4

1. Дайте визначення поняття «міжкультурна комунікація». Охарактеризуйте функції міжкультурної комунікації.
2. Охарактеризуйте ділову комунікацію: основні завдання та комунікаційні форми.

Розробник к.і.н., доц. Людмила БОЖУК

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	заміненого	нового	анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності